

POTY (194) *av*

-ó- (10) *Strum, Oczko* (2), *KochFr, KochEpitCat, PudłFr* (2), *KochWr* (2), *GórnTroas*, -o- (7) *Mącz* (4), *OrzQuin* (2), *KochTr*.

Sł stp: póty a. poty, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Do tego miejsca; hucusque Pol Ant, Cn; ad id locorum, eatenus, usque eo Cn* (60) : jako then strvmyen Strzenyecznycza yesth granycz snak nasich hy pothy schą nasze granycze *ZapWar* [1534] nr 2526; *BielRozm* 5.

Połączenia: »aż poty« (1): *BudBib Iob* 38/11 *cf* »poty a nie dalej«.

»poty a nie dalej« (1): Y rzekłem [morzu]/ aż poty [huc usque] wylewać będzieś á nie dálej *BudBib Iob* 38/11.

»kędzy ... poty« [szyk zmienny] (4): jako pothy są granycze hy snaky hymyenia nasego Lasy kandy vyedzemy vedlie stharych snakow *ZapWar* 1529 nr 2478, 1520 nr 2253, 1532 nr 2402, 1531 nr 2469.

»poty (...) poki« [szyk zmienny] (3): *ZapWar* 1516 nr 2138; Idźiż ná dól po wodzie ważąc/ obráćiác fy z Synwagą y tám y lám/ póty pókić ónych dwu łóćciu sftáie *Strum* B3v; á te polá ktore pirwey były wżytkim łpolne/ czynili swoiemi: to ieft/ poki kto łobie záłtąpił poty było iego [ea, quae prius communia erant, occupatione faciebant] *ModrzBaz* 47v.

a. *Do tego miejsca w tekście; pełni funkcję zakończenia tematu lub słów przytaczanego autora* (50) : *FalZioł* [*8]; *BielKron* 97, 148v, 296; O tych Pręćiech tedy niechay dofyć będzie póty. *GrzepGeom* I4v, Fv, L3; Poty (fą) słowá Ieremiałzowe. *BudBib Ier* 51/64; Ale poty (niech będzie) o rzeczy á iákoby o máterij pińania twego. *ModrzBazBud* π6; Poty fą święte y Duchá Bożego/ pełne słowá tego Leoná dziewiętego przed piąćiątlat pińane. *SkarJedn* 250, 107, 262, 290, 308, 312; Poty ieft líft Márcellá zacnego/ łyna łtárołty Rzymłkiego. *SkarŻyw* 437, 76, 100; *WysKaz* 38.

Połączenia: »to poty« (2): To po ty ku rzeczy o tey Porófkáwi pińzą Łátopířzce Litewłkie y Rułkie. *StryjKron* 275, 275.

»a tu już poty« (1): Atu iufz po ti macie [królów] Piałtowej tak ze i Iagielowej Krvie ktora panowała nam y przodkom nařzem *PaprUp* Dv.

Fraza: »poty niech(aj) będzie kres, granica« (2:1): Poty kres niechay będzie/ mowy okołó wydwarzánia *GórnDworz* G2v, Hh3; *GostGospPon* 170.

α. *Wprowadza równoważnik zdania* (25) : Poty o wielkich nieczyłtořciach ciełfnych. *BielKron* 37; *WujNT* 300.

Połączenia: »poty tylko« (2): Anyoł przyřzedřzy do Máriey/ zářpiewa: Regina celi letare. A drudzy continuabunt, Alleluia. Quia que^m m.p. Alleluia. Ref. fi. dixit. Alleluia. Poty tylko. *MWilkHist* G2v, G2v.

»poty krys« (1): IVż poty krys tego to zawodu moiego/ Czytelniku miły/ łtárałem fie oto łchućią iákobych mogł w.m. wřzem w obecź [!] te Kłiąřzki co nalepiey ná iáłnoř wyđác *BielKron* Mmmm2.

αα. *Równoważnik zawiera tylko imię (lub inne określenie) przytaczanego autora* (20) : *RejPosRozpr* cv, c3v; *SkarJedn* 186; A nád to cóř mi Theophilá (Pátryárchę Alexandryłskiego) złóżyli: wyklinánie nań kłádziemy/ y wřzytko przekłęctwo/ y od Chřeřciánłtwa odćięćie. Poty S. Innocencyufz. *SkarŻyw* 90, 92, 101; *LatHar* 4; *WujNT* 286; Lecź Pan Bog twoy wřzytko tobie ieft/ [...] wřzyłtkiego

będziefz miał/ y ciebie on wżytkiego będzie miał/ poniewá[ż] ty y on iedno będziecie. Poty ten ś. [tj. Augustyn] WysKaz 8, 5, 7, 11, 43; A ták namniey o łobie rozumieć/ ták wiele waży/ iáko nawiętsze rzeczy czynić.) Poty ś. Chryzostom. SkarKaz 352a, 4b, 244a, 551a; SkarKazSej 658a.

Połączenie: »to poty« (2): Iákoż tedy nie więcey łam grzechy odpufzcza: ktory innym dał moc toż czynienia? To poty Cyrillus. WujNT 212, 435.

2. *Do tego czasu, dotąd; tantisper Mącz, Modrz, Cn; tamdiu (tandiu) Modrz, Cn; hucusque, usque nunc PolAnt; adhuc (locorum), ad id locorum, eatenus, eo ad, eousque, etiamdum, etiamnum, etiamnunc, hactenus, istactenus, usque (adeo a. eo) Cn (122)* : Powieda tedy to o łzátanie/ iż on nie w łwey/ ále w połtáci wężowey/ ołzukał człowieká: Co y my/ iáko prawdę/ poty wyznawamy CzechEp 203.

Połączenia: »aż poty« = *hucusque, usque nunc PolAnt (2)*: y názwał imię iego kámién rátunku/ y rzekł/ aż poty rátował nas Iehowa. BudBib 1.Reg 7/12; BudNT Matth 11/12.

»ode ... poty« (1): Ode dni lepak [A vero diebus] Ioháná ponurzyćielá aż poty [usque nunc]/ krolełtwo niebiełskie gwałt ćierpi BudNT Matth 11/12.

α. *W członie nadrzędny do zdania czasowego równoczesnego lub następczego (118)* : Vftá yedzą/ yęzyk mowi/ nogi chodzą/ ręce robyą/ bronya/ y podawáją nye tylko łobye/ ále y włfem innym członkom y włfyłtkyemu ćyáłu/ poty oná yednołć ćyáła trwa á nye [r]ozłypuye łye. KromRozm III F7; StryjKron 161; Nie zemściłzi łie/ ztobą póty mé miełzkánié Będzie GosłCast 64.

cum G (3): Cf Przysłowie, Fraza.

Połączenia: »poty (...) aż« (4): gwałtem ma być do więźienia wzięt/ y ták poty záchowan/ aż by oładzoney rzeczy dołycь vczynił. GroicPorz cc4; SkarŻyw 384; StryjKron 205; póty tego było/ Aż łye iuż z gárdłá trochę było vtoczyło. PudłFr 9.

»dokąd ... poty« (1): Moczen też dáć Potomłtwo/ ktore nie vftáne: Dokąd świat/ poty iego Pánowanie łtáne. KlonKr wstęp A4v.

»poki (...) poty« = *quandiu Vulg, Mącz; dum, tantisper ... quantisper Mącz; quamdiu ... tamdiu, tantisper ... dum Modrz [szyk zmienny] (112)*: BierEz C3v, N2 [2 r.], S2v; á tak poki człowiek łie karmi poti paznochti rołtą. GlabGad D5; FalZioł I 109c, 130b, IV 4b; Lecz iedno poty poki łtrách przed oczyma łwemi widzieli vćiekáli łie kniemu RejPs 115v; Aż dzys takie na łwecie omyłnołci widzę Iż poki łie widzimy poty łie łnacz znamy RejJóz K4v; SekłKat T; RejKup bb6; KromRozm III E7; GroicPorz cc2v; Leop Matth 9/15; A poki zá mąż niepoydą/ poty brácia máią oiczyznę trzymác á łiołtry chowác. UstPraw B3v; RejZwierz 6v; BibRadz II 52a marg; BielKron 54, 75, 108, 120, 205v (12); Dum hae consilescunt turbae, Poty poki łie nieufmierzi to zámiełzáne. Mącz 97c, 258a; OrzQuin C3, D3v; SienLek 46v, 126v, 181, 185; LeovPrzep Fv; RejAp 20, 106, 152v; BielSat B3; Widzimi łie pánie Kriłki [...] iż poki nałzy Polaczy czytác nie vmieli/ poty w Polłzcze było więcey cnothy GórnDworz G5, K5v, Cc7, Gg6; RejPos 33, 49, 64v, 152v, 247v, 261, 350v; RejZwierc 17v, 28, 42v, 53v, 125, 154; CzechRozm 100v; Przyiáźni máło niewłzędzie obłudne/ á tákowe/ iż poty trwáią/ poki łię ták zda iákobyłmy łáłkę wielkich Pánów mieli. ModrzBaz 12v, 40v, 61v; SkarJedn 56, 83, 138, 190, 217; Wiołná iém [cieplicom] nalepłza: którą tu liczym póty/ póki łłońce wzgóre idzie. Oczko 29, 6v; SkarŻyw A5 [2 r.], 103, 262, 299 [2 r.], 484, 501, 502; KochTr 24; StryjKron 215; CzechEp 48, 233; NiemObr 103; Słyz/ mam ia zégar w miełzku/ ktory póki biie/ Póty téz y

gołpodarż/ co go noši/ piie. *KochFr* 89; *KochEpitCat* 111; Świát iełłiże dobrze znał té przymioty w tobie/ Mógłby nie rok/ áni dwa/ czérnić łye w żałobie Po twym zezłciu: lecz póty/ póki łam łtać będzie: Niech łye twé imię łławi/ y długo/ y włzędzie. *PudłFr* 14; *BielRozm* 12; poty człowiek człowiekowi przyiácielem iełł/ poki zna/ że go rowno kładzie z łobą *GórnRozm* Kv, F3v, I3v, M3v; *KochWr* 29, 30; Tedy y Confaederatia sama iako Conditionalis, nie mozebydz potyważna poki się tey Conditiey finalis executio niestanie. *ActReg* 20; *GórnTroas* 25; Iłz świát ná pálcu Bożym záwiłł/ także człowiek/ Poki go Niebo trzyma/ poty ma tełz łwoy wiek. *KołakCath* C4v; *WujNT* 391; *PowodPr* 13; *SkarKaz* 119a; *SkarKazSej* 674a, 683a; *KlonFlis* D4; *KlonWor* 25. Cf *Przysłowia*, *Fraza*.

Przysłowia: Poki żytá poty bytá/ Aby było *semper ita*. *RejZwierc* [233], 100.

A takżeć tełz y brácia/ rownie czynią náłzy/ Poty dmą poki czuią/ iż goráco w kálzy. *RejZwierc* A5v.

ále dziś takie wieki y tácy ludzie náłtáli/ iż poki widzą poty pámiętáią/ á łkoro z oczu to iuz włzytko ná łtronę precz. *RejZwierc* 100.

Fraza: »poki go, poty go« (1): Ale tu wiele ná thym wieku zależy/ poki go poty go/ ábychmy w nim záwždy záchowáli poćiwe powinności łwoie *RejZwierc* 136v.

a. Z odcieniem warunku: w tym wypadku; w zdaniu nadrzędnym (1) :

Połączenie: »poki ... poty« (1): A tak poki perłon ná doł y wzgorę idących sítawa/ poty pobocznie Perłony bywáią wyláczzone wedle Práwá. *GroicPorz* ff4v.

3. Do tego stopnia, tak dalece; w zdaniu nadrzędnym (3) :

Połączenie: »poty (...) poki« (3): Poty tedy chćiwość sławy ma być chwaloná/ pokiby łię o cnotę opieráłá/ á łzłá zá nią iáko ćień zá ćiałem. *ModrzBaz* 59; Vkazowálem mu y owę particulę włiscie w̄m (poty poki się Vkazac godziło) onim pisaná *ActReg* 119; Poty łłuchác Doktorow będe/ poki przy łłowie Bożym łtoią. *SkarKaz* 43a.

4. *Połączenie*: »poki poty« = do czasu (5) : *RejKup* F; *RejWiz* 190; *GórnDworz* Ff4v; nic nie dbáiąc o łwiętą łáłkę twoię: iedno áby tu poki poty záżywáli tych [...] márności obłudnego łwiátá tego. *RejPos* [278]; A tak moy miły łwiatku wczás łie żegnam s tobą/ Acz iednák poki poty tu mułzę być s tobą *RejZwierc* 271.

5. W dosłownym tłumaczeniu z łac. (1) :

Połączenie: »aż poty« (1): A Iefus odpowiedziawłzy/ rzekł: Zániacháyćiesz áż poty [*usque huc*]. *WujNT* *Luc* 22/51.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (3) : *Mącz* 98c, 449b; *Bifzcher*. Potty/ et dotąd. *Hactenus*, *Antehac*. *Calag* 92b.

Synonimy: 1., 2. *dotąd*, *dotychmiast*, *potąd*; 2. *dotychczas*, *potąd*.

Cf [**POTEJ**], 2. **POTYĆ**